

BUDKOVČAN

Noviny obyvateľov obce Budkovce

www.budkovce.sk

Ročník: XVIII.

Číslo: 2/2017

jún 2017

Boh nemôže byť všade, preto stvoril anjela a dal mu meno MAMA. Všetkým mamám dodatočne blahoželáme a prajeme im veľa zdravia a šťastia!

Redakcia Obecných novín Budkovčan

Novinky z Ocú:

- kompletná rekonštrukcia javiska ako súčasť rekonštrukcie sály kultúrneho domu,
- vysúťaženie projektu " Cvičme spolu - cvičme vonku ", kde bola z prostriedkov Nadačného fondu Municipality pri nadácii SPP získaná dotácia 11.000,- €,
- podaný projekt v programe Podpora rozvoja športu na rok 2017 - Nákup športovej výbavy pre OŠK Budkovce,
- podaný projekt na MF SR " Oprava a modernizácia sociálnych zariadení v budove Obecného úradu a kultúrneho domu,
- začatie úpravy fasády MŠ z čelnej strany,
- realizácia výrubu stromov v ZŠ J. Bilčíkovej v Budkovciach,
- pravidelná úprava verejných priestranstiev v obci - kosenie, mulčovanie, štiepkovanie.

Ján Lörinc, starosta obce Budkovce

Starosta obce Budkovce,
kultúrna a športová komisia pri OZ Budkovce Vás pozývajú
na:

Dni obce Budkovce

24.6.2017 (sobota) na Futbalový štadión Š. Nadzama v Budkovciach,
kde bude od 16,00 hod. prebiehať **Deň zábavy, športu a mládeže**.
(atrakcie pre najmenšie deti, skákajúci hrad, trampolína, maľovanie na tvár; zábavné disciplíny pre deti a pre dospelých, ukážka práce hasičov, súťaž vo varení gulášu, vozenie detí na koňoch a vozenie po obci, turnaj starší - mladší, zmrzlina, guláš, pivo a kofola pre všetkých...)

Podmienky prihlásenia do súťaže vo varení gulášu: **Prihlásenie družstiev do 20.6.2017, štartovné – 3 eurá**. Minimálny počet osôb v družstve – 3 (aspoň 1 z nich by mal byť Budkovčan). V cene sú 2 kg mäsa, chlieb, 2 l vína, ostatné potrebné veci si družstvá zabezpečujú sami (vrátane dreva).

25.6.2017 (nedeľa) v Kultúrnom dome Budkovce sa o 15,30 hod. budú konať **23. Folklorne slávnosti**.

Účinkujúci : FS Zemplín Michalovce, DFS Pacerki z Budkovce a milé prekvapenia...

Mama je len jedna...druhá májová nedeľa venovaná Dňu matiek

Hovorí sa, že je len jedna bytosť, nech by bola akákoľvek či kdekkoľvek, s ktorou je naše srdce nerozlučne zviazané. Tou bytosťou je naša matka, ktorá je schopná pre svoje deti obetovať aj vlastný život. Výbor klubu dôchodcov si je toho plne vedomý, a tak v sobotu 13. mája pripravil pre členky klubu spoločné stretnutie. Žiaci ZŠ Júlie Bilčíkovej v Budkovciach ich pod vedením svojej učiteľky prišli pozdraviť veľmi pekným kultúrnym programom, za čo sme im veľmi vďační. Slávnostným príhovorom ich oslovil podpredseda klubu Štefan Vaško. Zdôraznil významnú úlohu našich matiek v dnešnej náročnej dobe, poďakoval im za všetko, čo pre svoje rodiny a celú spoločnosť prinášajú a zaželal im veľa úspechov, zdravia a pokojnú jeseň života. Po oficiálnej časti bolo podané malé pohostenie a voľná debata.

Ďakujeme Vám, matky, za všetko, čo pre nás robíte i za to, že Vás máme a tešíme sa na ďalší budúcoročný Deň matiek!

Štefan Šimko

Stretnutie v Klube dôchodcov. Foto : Š. Vaško

Niečo o naj - počasí vo svete

Najviac snehu napadlo za týždeň pri jednej víchrici v Kalifornii 13.-19. februára 1959. Snehová pokrývka bola vysoká 480 cm!

Najväčšie ľadové krúpy padali v Bangladéši 14. apríla 1986. Mali hmotnosť až 1 kg, zabili 92 ľudí.

Najväčšia hĺbka snehovej vrstvy na rovnom teréne bola nameraná v marci 1911 v Kalifornii, až 1146 cm (vyššie 11 metrov)!

Najviac snehu za 1 rok napadlo v štáte Washington v roku 1971 – celkom 31 metrov.

A nakoniec – vedeli ste, že keby sme spojili všetky cievy ľudského tela, mohli by sme nimi omotať dvaapokrát zemeguľu ?!

Štefan Šimko

*Zrnko múdrosti:
„Panboh ľem jeden
a virov jak na ňebe dzirov.“*

Ján Rimár

Niečo o dochvílnosti

Píšem o tom z vlastných skúseností a z osobného pohľadu na vec. Mnohým z nás, ktorí vieme oceniť význam dochvílnosti sa často stáva, že meškáme, ale zistujeme, že ak prideme na dohodnuté stretnutie o niečo skôr, vyhneme sa zbytočnému stresu, čím si zároveň vytvoríme dobrú povest'. Dochvílnosť svedčí o zodpovednom prístupe k životu, ktorý by sme mali mať vždy pod kontrolou. Svedčí aj o našej spoľahlivosti a ľudia si cenia tých, ktorí si za svojim slovom stoja. Spoľahliví ľudia si získavajú úctu priateľov a svojej rodiny. Aj zamestnávateľa si cenia tých, ktorí chodia načas, a dané úlohy si plnia v termíne. Keď sa dve strany dohodnú na konkrétnom mieste a čase stretnutia, je správne a slušné prísť tam včas. Na všetko je ustanovený čas, aj kedy sadiť a zberať úrodu. Inými slovami, keď roľník urobí prácu načas, prináša to dobré výsledky. Dochvílnosťou dávame najavo, že si druhých vážime a uznávame, že ich čas je vzácny. Naproti tomu tí, ktorí nechávajú druhých stále čakať, ich v podstate okrádajú o čas. Nehľadme teda iba na svoje veci, ale aj na záležitosti ostatných.

Štefan Šimko

Na zamyslenie

Smútiace poštové holuby

V jednom z predošlých vydaní som písal článok o múdrosti a spolupatričnosti niektorých druhov sťahovavých vtákov. Obdivujem všetko, čo je v prírode tak neuveriteľne zariadené, a preto som sa rozhodol uverejniť zvláštny príbeh, ktorý opísal Vladimír Decha z Horoviec v Zemplínskom denníku z 1. júla 2000.

O tejto príhode sa dlho hovorilo nielen v malej dedinke terajšieho sobraneckého okresu, ale v celom okolí. Pretože som sám holubár, vyzprávam ju. V spomínanej malej dedinke žil chovateľ poštových holubov Fero. Dlhé roky sa staral o desiatky svojich zverencov. Pod sedlovou strechou domu im nachystal holubníky a dokázal sa celé hodiny pozeráť na ich let na pozadí modrej oblohy. Krmil ich, napájal, poznal každého holuba po perí. Keď sa Ferovi naplnil čas a jeho svieca života dohorela, stalo sa to, čo chytilo za srdce mnohých svedkov tohto nezvyčajného javu. Hlavnú úlohu v príbehu zohrali Ferove holuby. V tom čase nemali v dedine dom smútku. So zomrelým Ferom sa všetci lúčili tak, ako to bolo zvykom, na dvore jeho domu. Lenže... Na smútočné zhromaždenie sa z okolitých striech prizerali desiatky Feroových operencov. Čakali, nelietali nad dedinou ako inokedy. Zo striech sa spúšťali tu jeden, tu dvaja naraz nad rakvu nebožtíka. Dotýkali sa jej krídlami, nohami, a takto prejavovali sústrasť nad smrťou svojho pána. Keď sa sformoval pohrebný sprievod a pomaly sa pohol smerom k cintorínu, vyrojilo sa aj holubie osadenstvo a lietalo ponad sprievod. Prileteli až na cintorín. Tam holuby posadali po stromoch a pomníkoch, celkom blízko k Ferovmu hrobu. Keď sa ozval kresťanský chorál Už idem do hrobu..., ako na povel holuby začali nalietať nad rakvu, sadali na ňu, akoby ju chceli objímať. Táto rozlúčka trvala niekoľko minút. Potom holuby po skupinkách odlietali z cintorína. Nad týmto javom vyjadril údiv aj farár, ktorý nebožtíka pochovával. V týchto dňoch si všetci Ferovi blízki a známi pripomínajú dvadsiate piate výročie jeho smrti.

Ani tento dlhý čas nevymazal spomienku na holubára Fera a jeho vlné holuby.

Štefan Šimko

Z diania v Materskej škole

Zas sa nám to podarilo

V marci tohto roka spracovali zamestnanci Materskej školy v spolupráci so starostom obce nový projekt pre nadáciu Slovenského plynárenského priemyslu v programe Municipality 2017 na získanie grantu až do maximálnej výšky 11 tisíc eur na rozšírenie detského ihriska pred Materskou školou aj s vybavením pre šport, cvičenie a relax dospelých a mládeže. Náš projekt "Cvičme spolu, cvičme vonku" získal pri vyhodnotení podaných projektov výborné hodnotenie a najvyššiu dotáciu 11 tisíc eur. A tak sa hneď po podpise zmluvy začne s realizáciou projektu, no predtým by sme ešte chceli stihnúť dokončiť obnovu fasády MŠ. Dúfam, že sa nám celý projekt podarí dokončiť v priebehu 2 mesiacov. Je škoda, že sa posunul termín vyhodnotenia projektu o 2 mesiace, lebo sa nám tak posunul aj termín jeho realizácie.

Čo vlastne plánujeme urobiť? Chceme celé ihrisko upraviť do troch zón: relaxačnej, zóny na hry a športovo-relaxačnej. Rozšírením ihriska aj na relaxačné a športové aktivity pre mládež a dospelých sa rozšíri cieľová skupina na všetkých občanov obce a zvlášť na mládež, ktorá je združená v krúžku Fitness, a mládež a dospelých zo stolnoteniseho oddielu v Budkovciach. Inštalácia zostavy na Street workout, ktorá bude slúžiť napríklad mládeži a dospelým navštevujúcim fitness centrá, preniesie ich cvičenia do exteriéru. Pre milovníkov stolného tenisu umiestnime vonkajší stolnotenisový stôl, pre dospelých aj seniorov vonkajšie fitness nástroje na cvičenie a posilňovanie chrbtice, nôh a rúk. Uľahčením prístupu k týmto zariadeniam sa bude môcť propagovať zdravý životný štýl pre všetkých občanov obce. Do celého areálu detského ihriska potrebujeme osadiť lavičky pre dospelých aj deti. Plocha ihriska sa v časti relaxačno-športovej musí upraviť - povrch pre Street workout sa musí spevniť a oddeliť aj obrubníkmi tak, aby bola dodržaná bezpečnostná zóna. Takéto rozšírenie detského ihriska je vhodné aj preto, že celý areál sa nachádza pri Kaštielnom námestí, kde je minimálny pohyb áut, priestor je vo vlastníctve obce, je monitorovaný kamerovým systémom obce a je oplotený, no prístup je voľný pre všetkých občanov obce.

Plánujeme zveľadiť a rozšíriť detské ihrisko pred Materskou školou s možnosťou relaxačných a športových aktivít pre celú rodinu v jednom priestore. Zároveň rozšíriť možnosti pre deti Materskej školy na využívanie tohto ihriska pre plánované aktivity v rámci Národného programu boja proti obezite počas vzdelávacích aktivít, aj na spoločné aktivity s rodičmi a súrodencami. V súčasnej dobe máme na ihrisku zostavu so šmyklávkou a niekoľko kovových konštrukcií, napr. preliezačky a prenosné pieskovisko a niekoľko drevených záhradných objektov (auto, lietadlo, sanitka). Detské ihrisko pred Materskou školou má tzv. snečnú a tienistú časť, preto je využiteľné od skorej jari do neskorej jesene a v zime na zimné aktivity. Pre malé deti osadíme nové pružinové hojdačky, váhadlovú hojdačku s kolotočom, hojdacie hniezdo, drevené domčeky, lavičky pre deti i mamičky.

Okrem matiek s malými deťmi, pre ktoré to slúžilo doteraz, by sa vytvoril priestor pre rekreačný aj fitness šport pre celú rodinu.

Športové aktivity celých rodín by vytvárali aj dobrý príklad pre deti na zžitie sa so športom ako súčasťou svojho životného štýlu. Vytvorenie športovo-relaxačnej zóny by vytváralo priestor pre menšie i väčšie skupinky občanov a umožnilo by tak využívať prenosné detské dopravné ihrisko aj v širšej miere, nielen pre deti MŠ, ale aj pre verejnosť organizovaním dopravných výchovných podujatí pre deti z obce.

Mohlo by sa využívať aj na rôzne posedenia pri ohnisku spojené so športovými aktivitami a upevňovať a posilňovať tak nielen rodinné, ale aj susedské a medziľudské vzťahy v obci. Naším cieľom je vytvoriť priestor pre všetkých občanov obce na šport a relax v obci na čerstvom vzduchu. Tak si už len zaželajme, aby sme sa na vynovenom ihrisku už čoskoro všetci zišli a spolu si zašportovali, či zrelaxovali.

Mária Adamová, autorka projektu

Zo života Materskej školy...

Teší nás, že naše deťúrence v hojnom počte pravidelne navštevujú Materskú školu a nejednakrát sa pýtali, či nemôže byť škôlka aj cez noc... Veru aj bola. 31.3.2017 si rodičia vyzdvihli deti o pol štvrtej a znova ich priviedli – so spacákom, dekou a baterkou, a hlavne s dobrou náladou o 18.00 hod. Spoločne sme sa preniesli do riše rozprávky. Hovorili sme si o našich najkrajších rozprávkach, hádali sme hádanky a kreslili medovníkový domček. Počasie nám prialo, a tak sme v podvečer na dvore s baterkami mohli hľadať andersenovsky poklad. Ako odmenu za nájdený poklad deti dostali svoju najobľúbenejšiu večeru – PIZZU. Deti boli veľmi odvážne a nezľakli sa ani rôznych čudných zvukov počas večernej prechádzky dedinou. Samozrejme, nesmela chýbať ani pyžamová párty a ráno sa im ani veľmi nechcelo ísť domov.

Sme veľmi radi, že sa nám tento rok podarilo do našej Materskej školy pozvať niekoľko odborníkov z oblasti starostlivosti o zdravie detí. V prvom polroku sme absolvovali 8-týždňový projekt s pani logopedičkou, ktorá sa venovala deťom s poruchami reči. V mesiacoch apríl – máj sme sa zapojili do projektu **Dental Alarm**. Tento projekt pozostával zo 4 školení so študentkami zubného lekárstva, ktoré deti praktickou inštruktážou naučili správne si čistiť zúbky. V máji sme sa zapojili do projektu **Zdravé oči už v škôlke**, ktorý realizuje Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Je to program zameraný na preventívne merania zraku v materských školách. Skriningové meranie zrakových parametrov sa realizuje deťom od 3 do 6 rokov bezdotykovo autorefraktometrom, ktorý dokáže s vysokou mierou spoľahlivosti odhaliť existujúce alebo začínajúce vývinové poruchy zraku. Rodičia často nedokážu u svojich detí rozpoznať začínajúce sa zrakové problémy, nevedia o tom, že majú predispozície na rozvoj rôznych porúch zraku, ktoré časom môžu ich život výrazne negatívne ovplyvniť. Pritom práve včasné diagnostikovanie týchto porúch je pre ich korekciu či úplné vyliečenie kľúčové.

Druhá májová nedeľa už tradične patrí všetkým mamám. Tento rok sme si Deň matiek pripomenuli v piatok 19. mája. Mamy sú tie najdôležitejšie osoby v našich životoch. Dokonale nás poznajú a neexistuje nič, čo by neboli pre nás ochotné urobiť. Za ich lásku a starostlivosť im naše detičky venovali aspoň malú pozornosť vo forme krásneho spevu, tanca a vyznaní, ktoré nejednej žene dokázali vyčariť slzu na líčku. Bola to slza radosti a hrdosti na svoje najdrahšie poklady.

Bc. Henrieta Petrová

**Detstvo je sen,
ktorý bol kedysi skutočnosťou.**
Jiří Mucha

Príbehy zo života ľudí našej obce

Občianske združenie Gazda – Budkovce, konkrétne jeho II. sekcia, sa v rámci svojej činnosti okrem iného zaoberá podchytením reálnych príbehov z nedávnej minulosti. Tieto môžu mať trochu humorný podtón alebo sú zaujímavé ľudskými a principiálnymi postojmi, prípadne môžu byť zdrojom poučenia, ako sa zachovali naši ľudia v reálnych životných situáciách. Všetky tieto príbehy by mali poskytnúť lepšiu charakteristiku ľudí v našej obci v časoch minulých a možno i ponúknuť trochu zábavy, poučenia, prípadne aj hrdosti či zamyslenia, že aj takíto boli naši otcovia a dedovia. To však neznamená, že by sme chceli umelo vyberať iba pekné či úsmevné príbehy, práve naopak, chceme poukázať na rozmanitosť a mnohotvárnosť života našich prarodičov. Aj oni sa vedeli pohádať niekedy pre maličkosť, ale vedeli sa so svojimi susedmi aj pomeriť. Dokázali však byť aj zásadoví, ak to bolo potrebné.

Z doteraz spracovaných príbehov je možné uviesť napríklad príbeh o gazdovi a jeho koňovi „Lojzovi“, ktorého pri prechode frontu v 2. svetovej vojne zobrali postupujúci ruskí vojaci. Po vojne akoby zázrakom sa tento koník objavil v inej, trochu vzdialenejšej obci. Jeho gazda si ho však našiel a „kúpil“ svojho koňa späť. Je tu namieste otázka, prečo chcel gazda svojho koňa späť, mal k nemu nejaký mimoriadny vzťah? Pravdaže mal, a keď mal konika naspäť, bol nesmierne šťastný. Názvy ďalších príbehov sú napr.: Prvomájová kocirka, Ako sa hľadala nevesta pre syna, Najlepšia žena „na švece“, Žandarovo drevo a ďalšie.

Vážení čitatelia, chceli by sme Vás touto cestou poprosiť o spoluprácu. Stačí, keď nám poviete myšlienku – pointu príbehu a voľne ho prerozprávate. My celý príbeh spracujeme a po napísaní ho s Vami prejdeme. Ide o to, aby sme zachytili podľa možnosti širokú škálu príbehov v ich najrozmanitejšej podobe. Mená ľudí v príbehu samozrejme zmeníme a podľa želania nebudeme uvádzať ani meno pôvodného autora príbehu.

My, členovia občianskeho združenie Gazda – Budkovce veríme, že takto zhromaždené príbehy budú dobrým čítaním pre voľné chvíle nielen pre Budkovčanov, ale i ostatných.

Ján Rimár

Všetci vystupujúci zo ZŠ Júlie Bilčíkovej Budkovce na Wiczmándyho slove 2017.

Foto: S. Bajužiková

Projekt História kráča s nami:Wiczmándyho slovo a Szirmayho výstava 2017

Projekt, ktorý naštartovala ZŠ Júlie Bilčíkovej v školskom roku 2010/2011, pokračoval tento rok štvrtým ročníkom. V rámci projektu realizuje škola každý rok dve aktivity. Tento rok to bola medzinárodná prehliadka v detskej dramatickej tvorivosti Wiczmándyho slovo a Szirmayho výstava – výstava výtvarných prác žiakov ZUŠ Michalovce s detašovaným pracoviskom v našej škole.

Výstavu prác pripravila Ing. Jana Wiczmándyová, ktorá vedie spomínaný výtvarný odbor u nás. Žiacke práce boli nádherné, bolo čo obdivovať a to potvrdili aj rodičia, ktorí si Szirmayho výstavu mohli prezrieť 25.5.2017 v Kultúrnom dome v Budkovciach na slávnostnej akadémii.

Wiczmándyho slovo sa v tomto roku nieslo témou finančnej gramotnosti v rozprávke O troch grošoch. Pozvanie prijali žiaci a učiteľia našich partnerských škôl z Poľska a Štiavnických Baní. Každá škola pripravila dramatizáciu rozprávky v rodnom jazyku, jedna postava rozprávala v jazyku cudzom, napr. anglicky, nemecky, či rusky.

ZŠ Júlie Bilčíkovej, hostiteľ, sa predstavila dvomi predstaveniami. Na úvod to boli žiaci druhého stupňa pod vedením pani učiteľky Oľgie Sabolovej. Druhé predstavenie bolo v réžii zástupkyne školy Martiny Bajužikovej, ktorá za pomoci pani učiteľky Pavlovovej pripravila mladších žiakov z prvého stupňa. Ich vystúpenie už druhý rok úspešne reprezentovalo našu školu v nedeľu 28. mája na amfiteátri strediska Lúč na Zemplínskej Širave v programe Širava deťom.

Porota v zložení Viera Krajčová, Jana Wiczmándyová, Bohuslav Bilčík a Mária Bilčíková vyzdvihla a ocenila originalitu vystúpení každej školy. Herecké výkony ocenil aj starosta Budkoviec Ján Lorinc a starosta Dúbravky Miroslav Elko.

Veľkou ctou bola pre všetkých účasť Mateja Wiczmándyho st., potomka rodu, ktorý sa nezmazateľne zapísal do dejín Budkoviec. Potešením pre nás bola aj návšteva syna pani Júlie Bilčíkovej, pána Bohuslava Bilčíka z Bratislavy a jeho manželky.

Každý ročník má svoje špecifiká. Tento bol zvláštny tím, že pre rekonštrukciu javiska v Kultúrnom dome Budkovce sa Wiczmándyho slovo konalo v Kultúrnom dome v Dúbravke. Ďakujeme, že Dúbravčania boli takí ústretoví a vo všetkom nám pomohli. Vďaka tomu mohli vystúpenie vidieť aj žiaci Materskej školy v Dúbravke. Teší nás, že ďalšie vystúpenia našich žiakov budeme už môcť realizovať na vynovenom javisku Kultúrneho domu v Budkovciach.

Viera Vajsová

Divadlo v angličtine. Foto : J. Blich.

Príbehy budkovských krížov

Kovový kríž na veži kostola

Nad kostolmi vyčnievajú kostolné veže, ktoré pozývajú kresťanov upriamiť srdce a myseľ na nebo. Na vrchole kostolnej veže je osadený kríž, ktorý je hlavným symbolom kresťanstva. Počas letnej búrky dňa 23. júna 1957 blesk uderil do veže rímskokatolíckeho kostola v Budkovciach, poškodil kupolu a zhodil na zem kríž z veže. Nakoľko došlo k jeho značnému poškodeniu, musel sa osadiť nový kovový kríž. Opravu vykonal majster Ján Babel z Košíc. Jeho posviacku vykonal dekan Ladislav Tomčák. Bola to veľká sláva a pri tejto príležitosti z veže kostola majster opravy rozhadzoval cukríky (štolverky) medzi zúčastnených účastníkov posviacky. Tento 223 cm vysoký kríž v júli roku 2013 zdemontovali a obalili pozláteným plechom. Kupola bola v tvare makovice, ako ju pomenoval majiteľ firmy Stavrekon z Pavloviec nad Uhom, ktorá túto zákazku získala od farského úradu. Parametre kupoly sú: výška 90 cm a šírka 60 cm. Na jej opláštenie sa použilo 52 pozlátených kusov plechu a ku kupole boli prinitované. Osadenie kríža na pôvodné miesto sa vykonal dňa 10. júla 2013. Kríž je 70 cm zapustený do kupoly a zaistený v joklovom ráme. Realizačné práce trvali štyri dni. Na vrchu veže sa dnes blýska 153 cm vysoký pozlátený kríž aj pozlátená kupola (makovica). Pohľad na odraz zapadajúceho slnka od pozláteného kríža na veži budkovského kostola je prekrásna panoráma, ako vidieť na obrázku. V nočných hodinách je kostolná veža osvetľovaná reflektormi z ľavej aj pravej strany, spreď čela aj bokov kostola. Občianske združenie Gazda : M. Pivarník

Vatovec obrovský (lat. *Calvatia gigantea*)

Opis:

Vatovec obrovský je hubaz čeľade prášnicovitých (Lycoperdaceae). Plodnice sú guľovité alebo elipsoidné, 10 - 50 cm široké a dosahujú hmotnosť až 4 kg. Vonkajšia zárkovka je najprv biela a hladká, neskôr žltkastá a na temene rozpučaná na nepravidelné políčka. Celá plodnica je vyplnená glébou (hmotou), ktorá je za mlada biela a pružná, v dospelosti sa rozpadne na hnedý výtrusný prach.

Výskyt:

Rastie od júna do októbra na lúkach, pasienkoch, lesných čistinkách a v záhradách. Charakteristické miesta sú aj mladé lesočistinky, kde sa vatovce vyskytujú v rodinkách v kruhovom priestore s priemerom asi 10 m. Plodnice sa objavujú zvyčajne po dlhotrvajúcich dažďoch.

Význam:

Je to jedlá huba, kým je vnútrajšok plodníc ešte biely a pružný. Krájajú sa na plátky a pripravujú sa na spôsob viedenských rezňov.

Zaujímavosti:

Táto huba sa považuje za najplodnejší organizmus na Zemi. Plodnica s hmotnosťou 4 kg obsahuje $1,5 \times 10^{12}$ výtrusov.

Rezne z vatovca obrovského:

Mladý vatovec sa pripravuje ako rezeň. Pred prípravou ho treba ošúpať a nakrájať na cca 1,5-2 cm plátky, osoliť, obaliť v trojbale (múka, vajce, strúhanka) a vysmažiť. Podáva sa s varenými zemiakmi a cesnakovým dresingom. Autori textu a fotografií -

Obč. združenie Gazda – Budkovce Š. Šimko, M. Pivarník

Modlitba v starobe

Bože, len ty vieš lepšie ako ja,
že deň čo deň ubúdajú
sily a starneme.
Všetci sa bojíme staroby, lebo
vieme, že nemôžeme zastaviť čas.
Daj do nášho života a srdca
lásky a sily, aby sme mohli
prijať život tak, ako ho ty
riadiš.
Klaniame sa pred Tvojím krížom,
ktorý sprevádza kresťana po celý
život.
Krížom víta cirkev novorodiatko
a krížom požehnáva i odchod
človeka z tohto sveta.
Ako slnko stojí uprostred nášho
života, tak nech kríž stojí uprostred
nášho duchovného života, nech nás
sprevádza po celé roky našej staroby.
Mária Hladká

Kostolná veža,
foto : M. Pivarník

Detailný pohľad na kríž,
foto : M. Pivarník

**Interwiev s p. Petruňovou ,
majiteľkou originálne vyzdobeného domu...**

O.S.: Dobrý deň, pani Petruňová, zaujímavá výzdoba Vášho domu (bývalý dom Dankovčínovcov na križovatke smer Sliepkovce/ Dúbravka /Slavkovce) vzbudila záujem obyvateľov Budkoviec a množstvo otázok okoloidúcich. Čo hovoríte na taký záujem?

V.P.: Už pri realizácii malieb na dom sme postrehli prílišný záujem obyvateľov obce, dokonca sa zastavovali autobusy a autá, ľudia nazerali cez plot, častokrát vošli do dvora bez toho, aby sa opýtali, či môžu v tomto období som mala vážne obavy z toho, ako tam budeme bývať, či vôbec budeme mať nejaké súkromie... Našťastie sa to upokojilo. Občas sa síce stane, že sa ešte pristaví auto... Uvedomujeme si, že nie je bežné si takto vyzdobiť dom. Aj dnes ešte počúvame otázku: Aký to má význam, mať anjelov na dome? Mnohí sa budú možno čudovať, ale má a veľký.

O.S.: Pýtate sa teda za všetkých, aby sme uspokojili každého zvedavca. Keďže ste v obci noví a málokto o Vás vie - ste podnikatelia alebo je to Váš súkromný dom? Má táto výzdoba nejakým spôsobom ovplyvniť Vaše podnikanie? Prečo ste si dali takto originálne vyzdobiť dom? Boli ste niečím inšpirovaní?

V.P.: Sme síce podnikatelia, každý v inom smere, ale tento domček je náš súkromný... avšak moje pracovné aktivity ovplyvnili výzdobu domu, keďže sa profesionálne venujem alternatívnej medicíne, do ktorej patrí aj angelológia - prastará náuka o anjeloch, ktorá skúma vplyv anjelov na ľudský život a ktorá sa niekedy v staroveku vyučovala na univerzitách. V dnešnej dobe nastáva znovuzrodenie tejto náuky, oslovuje čoraz viac vedcov, ba aj širokú verejnosť. Pre nás, obyvateľov domu, majú maľby Archanjelov ochrannú funkciu. Galériu tvoria štyria Archanjeli: Michael, Gabriel, Rafael a Uriel, každý z nich plní iný účel.

O.S.: Prečo ste si vybrali práve tento dom? V dedine je veľa ďalších prázdnych a novších domov ...

V.P.: Výber bol čisto náhodný, nehľadali sme dom ako taký, ale skôr pozemok. Tento nás oslovil, nakoľko je slnečný a dosť veľký. V prvom momente nám učaroval pozemok. :-) Čo sa týka domu, je kompletne prestavaný. Určite sme si vybrali správne a nedá mi nespomenúť, aj čo sa týka susedov, všetci sú úžasní, takže sme spokojní.

O.S.: Výzdoba je realizovaná Vami? Vlastnými rukami? Alebo je to práca nejakého umelca?

V.P.: Výzdobu, čo sa týka malieb aj keramickej plastiky, realizovala výlučne akademická maliarka Daniela Krajčová, ktorá vystavuje a tvorí nielen doma, ale aj v zahraničí. Na nás bol iba výber motívov.

O.S.: Plánujete k originálnej výzdobe ešte niečo pridať - chcete ešte nejako svoj dom / okolie domu ozvláštniť?

V.P.: Chceli by sme ešte pristavať niečo originálne na dvor, ale to nemôžem prezradiť, myslím, že v čase realizácie si to každý všimne, pocestní sa majú na čo tešiť :-)

O.S.: Ďakujeme za rozhovor a želáme Vám veľa dobrých nápadov a úspechov vo Vašej práci.

**Zhovárala sa: Otilia Sabolová
Fotografie : Valéria Petruňová**

Fotografie: V. Petruňová.

Náučný chodník Budkovské rybníky dostal svoju tvár

Na výzvu Nadácie VOLKSWAGEN sa Občianske združenie Gazda zhostilo môjho prvotného nápadu vypracovať žiadosť na tvorbu Náučného chodníka Budkovské rybníky. Našla som zastrešujúceho zamestnanca firmy Volkswagen a so žiadosťou nám veľmi pomohol aj Bc. Dominik Gajdušek, ktorý vypracoval návrh náučného chodníka. Po rôznych konzultáciách sme dňa 5.5.2017 žiadosť poslali do Nadácie Volkswagen. Na reprodukciách vidíte, ako by mal náučný chodník vyzerať .

Držíme projektu palce, lebo náš názor je, že tento náučný chodník by zmenil tvár našich klenotov – rybníkov a naša obec by bola opäť o trochu krajšia. Text a foto: Otilia Sabolová

Duchovné hodnoty sú v nás, objavme ich!

Načo cestovať po svete, keď tu máme všetko, čo potrebujeme, ba dokonca je to to najlepšie? Načo sedieť s boľavými nohami, chorou chrbticou v autobuse, lietadle desiatky hodín? Nemáme my tu v Budkovciach a okolí všetko najkrajšie, najlepšie? Čo lepšie môže byť „niekde tam“ ako u nás doma?

Takéto úvahy odznievajú v rodinách, keď sa nám nechce nikde cestovať. K tomu ešte prepočítame domáci rozpočet a záver je jasný. Nikam sa nejde. Lenže ten, kto ide vie, že svet je pre nás učebnica, z ktorej sa výborne číta. Rozprávať sa s ľuďmi po celej Európe, porovnávať životnú úroveň, porovnávať rýchlosť rastu ekonomiky, charakter ľudí, ich vnútornú zrelosť, stavby, architektúru, tak to už je vážna učebnica.

Zdá sa nám, že v našej krajine čosi neseď? Že realita čísel a biznisu, podpora štátu rodinám, charakter našich lídrov národa, športu, kultúry, že táto realita je kdesi inde, ako nám ju predstavujú?

Aj preto treba „ísť von“, zo Slovenska a čítať iné krajiny, ľudí, počítať ich príjmy, pozorovať obnovu ich krajín, bohatstvo, ktoré investujú do svojich detí, do mladých rodín (a tým nemyslím len peniaze, ale charakterové hodnoty), toto treba čítať a vidieť.

Spočiatku som chcel písať suchú reportáž, že sme boli v Poľsku. Že sme videli Ludzmierz, Wadowice, Krakow, že bolo výborne, že sme mali čo jesť, opísať, čo všetko sme tam videli, dať tu pár fotiek a hotovo. Ale videli sme hlavne, ako množstvo detí vychádza z autobusov rovno do kostolov. Prečo? Lebo je to správne. Lebo bola spomienka aj na narodenie Sv. Jána Pavla II. – ich pápeža. Videl som desiatky, možno stovky detí kľačať pred bohostánkom a spamäti recitovať modlitby. Videl som ich rodičov, učiteľov, isto medzi nimi boli riaditelia škôl, ich zástupcovia, ako kľačia pri deťoch a deti v nich vidia svoje vzory, ktoré idú na sväté prijímanie. Videl som veľa mládeže, ktorá sa zabáva na námestí vo Wadowiciach na slušných koncertoch. Videl som prerobené múzeum Sv. Jána Pavla II. až v neuveriteľne nádherný dom za slušné peniaze, ktoré zjavne nikto nerozkradol. Videli sme, že Poliaci nás predčia nielen vo financovaní priestoru okolo seba, ale hlavne v morálnych, duchovných, charakterových daroch, ktoré odovzdávajú ďalším generáciám. Do Poľska sme boli naučení chodiť kvôli lacným tovarom na trhoch. Ale to nie je obraz tejto krajiny, tak ako obrazom Ukrajiny nie je lacný prášok a kilo cukru. Do cudziny treba viac chodiť počítať nie lacný tovar, ale drahé hodnoty národov.

Všade kam sme sa pohli, na nás pozeral Sv. Ján Pavol II., či už ako socha, alebo obraz. Poliaci ale vedia, že on nie je len zdrojom biznisu, ale že je živým vzorom pre ich deti. Aj svätá sestra Faustína. Aj ich svätí králi pochovaní na Waweli v katedrále.

Ak si poviete, že prehánam, verím, že máte pravdu. Ak poviete, že naše deti a mládež je lepšia a duchovne zrelšia ako tá, ktorú sme videli v Poľsku, ak sú naše kostoly plné štátnikov, učiteľov, riaditeľov, rodičov viac ako inde, **CHVÁLA BOHU**. Alebo si možno hovoríte, že som mal písať radšej suchú reportáž ako toto moralizovanie, lebo u nás je to jednoducho TAK a treba to prijať. Ale za posledných pár rokov všetci čítame v našej farnosti (a veľa sa o tom rozprávame), že charakter nových generácií je čoraz plytší, že pojem „duchovná hodnota“ sa neskloňuje ani doma, ani v školách. A tento projekt budúcnosti prijať nesmieme. Na milostivých a premodlených miestach sme sa modlili za našu farnosť, naše dediny, aby sa modlitba a Boží duch vrátili do našich rodín, do našej krajiny. Aby sa nové generácie vedeli skloniť pred veľkým Bohom, lebo len tak budú pokorné pred malým človekom nech to je otec, mama, triedny, lekár, upratovačka v škole, policajt, sudca...

Neodsudzujem, veď nie sme zlí. Máme však rezervy v láske, poprevracané hodnoty, priority.

A teraz suchá reportáž: Vo štvrtok sme boli v pútnickom mestečku Ludzmierz, tam sme slávili sv. omšu s Poliakmi v plnej bazilike a potom sv. ruženc v ružencovej záhrade (foto), večer sme už boli ubytovaní v karmelitánskom kláštore vo Wadowiciach. Tam sme si naozaj užili nádhernú atmosféru osláv narodenia Sv. Jána Pavla II. na námestí. V piatok sme zabehli pozrieť „Park Miniatur“ Inwald, kde sme sa presunuli do rôznych končín sveta a otestovali sa zo zemepisu. Večer sme s úctou prechádzali komnatami múzea Jána Pavla II. (nádherná expozícia celého života a smrti tohto známeho svätca). V sobotu sme si pozreli Wawelský hrad v Krakove a popoludní sme zohli kolená pri korunke Božieho milosrdenstva v Lagiewnikoch. O deviatej večer po „pomalejšej“ jazde sme sa tešili, že o krásnych zážitkoch môžeme rozprávať našim doma.

Foto a text: Marek Pristaš, správca farnosti

Jarná časť v plnom prúde

Výbor futbalového oddielu OŠK musel počas zimného obdobia riešiť otázku vhodného doplnenia a skvalitnenia kádra na nastávajúcu časť sezóny. Z dorastu sa do A - mužstva prebojoval Ján Adamčík, na polročné hostovanie prišiel Peter Sabovčík z Lastomíra, navrátiliec Július Halás z Krišovskej Lieskovej, Dominik Frič a najmä Miroslav Frič z Palína, ktorý sa počas úvodných kôl vypracoval na oporu mužstva. Po úvodných 4 kolách, v ktorých sme získali 10 bodov, prišiel akýsi útlm a pokles formy niektorých hráčov, ktorí počas minulej sezóny, resp. jesennej časti patrili k ťahúňom mužstva. Výsledkom boli domáce remízy s Hatalovom a Vojanami a prehry v Dúbravke, Pavlovciach a Palíne. Ostáva teda so ctou dohrať posledné 4 kolá a v lete káder doplniť najmä v útoku. Istou formou previerky bude aj tradičný Derby cup, ktorý sa v tomto roku uskutoční v Budkovciach.

Žiaci pod vedením Štefana Saba a Jána Ferka pokračujú aj v jari v dobrých výkonoch, ktorých výsledkom bude konečné pekné 2. miesto za víťazným Trhovišťom, ktoré bolo počas celej súťaže naším najväčším konkurentom v boji o 1. miesto. Účinkovanie žiakov v nasledujúcom ročníku je však otázne vzhľadom na to, že veľký počet chlapcov postúpi do dorastu, a nahradí ich mladšími ročníkmi je čím ďalej, tým ťažšie.

Vzostupnú formu po predchádzajúcich ročníkoch bez bodu ukazuje dorast, ktorý sa počas tejto sezóny dokonca prehupol cez hranicu 20 bodov – v konečnom účtovaní tak môže skončiť do 3. miesta, ktoré spolu so sezónou bez pokuty za nenastúpený zápas rozhodne môžeme považovať za úspech. Lukáš Ložanský

Futbalové mužstvo – žiaci. Foto : L. Ložanský

OTVÁRACIE HODINY PREVÁDZOK POTRAVÍN v obci Budkovce

Vážení čitateľa, v minulom čísle ste mohli nájsť otváracie hodiny predajní potravín v našej obci: Ilas, Coop Jednota, GVP, Chyžka, Kebab a Cesta k zdraviu. Ospravedlňujeme sa predajni GVP a uvádzame správne otváracie hodiny. Taktiež uvádzame otváracie hodiny ďalších prevádzok v Budkovciach.

GVP Budkovce PO – PI 6:00 – 18:00, SO 6:00 – 16:00, NE zatvorené

Varami PO – PI 8:00 – 12:00, 14:00 – 16:00 SO, NE - zatvorené

Pošta Budkovce PO, UT, ŠT, PI 7:15 – 12:00 12:50 – 15:05 ST 7:15 – 11:00 13:15 – 14:05 15:35 – 17:00 SO, NE - zatvorené

Verím, že sa Vám tieto informácie naozaj zídu.

Otília Sabolová

Stretnutie s poslancom Národnej Rady – našim rodákom

Začiatkom tohto roka sa na podnet zástupkyne starostu obce v Obradnej sieni Kultúrneho domu v Budkovciach konalo zaujímavé stretnutie s poslancom NR SR Ing. Eduardom Adamčíkom – rodákom z našej obce. Nasledovala debata plná podnetných otázok a inšpiratívnych odpovedí. Pán poslanec sa zaujímal o každodenné starosti občanov, o problémy, ale aj radosti bežného Budkovčana, vysvetľoval, objasňoval a diskusia by bola trvala veľmi dlho, keby pán poslanec nemal ešte ďalšie povinnosti. V závere stretnutia nechýbalo občerstvenie, spoločné foteenie, spomienkové darčeky a poďakovanie za plnohodnotne strávené chvíle.

Pán poslanec, ďakujeme a všetko dobré!

Otília Sabolová

Zápis p. Adamčíka do pamätnej knihy obce a spoločné foto s poslancami.

Foto: I. Adamčíková

Moment, keď ste pripravení vzdať sa,
je zvyčajne ten moment, kedy sa začnú
diať zázraky. Nevzdávajte sa...
- neznámy -

BUDKOVČAN

Obecné noviny Budkovčan. Vydáva Obecný úrad Budkovce.

Šéfredaktor: Ján Lörinc, starosta obce. Redakčná rada: Ing. Ján Rimár, CSc., Štefan Šimko, PaedDr. Eva Pavlovová, Mgr. Lukáš Ložanský, PaedDr. Otília Sabolová, jazyková úprava Mgr. Gabriela Červeňáková. Adresa redakcie: Obecný úrad Budkovce, 072 15 Budkovce, e-mail: obecbudkovce@centrum.sk alebo novinybudkovce@gmail.com. Sídlo vydavateľa je totožné s adresou redakcie. ASSN 1339-357x. Redakcia nevyžiadané rukopisy nevracia. Uverejnené názory čitateľov sa nemusia zhodovať so stanoviskom redakcie. Príspevky a fotografie, ktoré žiadate uverejniť do novín, zasielajte na emailovú adresu redakcie. Tlač: Advertmedia, Michalovce, tel. číslo 0910 946 001. Registrované Ministerstvom kultúry SR, evid. Č. 3890/09. Vydané pre potreby obce Budkovce. IČO vydavateľa: 00325 082. Vychádza ako občasník štyrikrát do roka. Nepredajné.